

Helsinki 12.2.2015

Exit ry:n lausunto sisäministeriölle luonnoksesta ihmiskaupan vastaisen toiminnan koordinaattorakenteen luomiseksi

Exit – pois prostituutiosta ry sisäministeriötä lausuntopyynnöstä. Nostamme lausunnossamme esiin seuraavat seikat:

1) Ihmiskaupan vastaisen työn mandaatti ja tahtotila

Exit ry ei ota tiukkaa kantaa ihmiskaupanvastaisen työn koordinaattorakenteeseen sinänsä. Järjestön mielestä tärkeää on varmistaa, että ensinnäkin poliittisen ohjauksen mandaatti on tarpeeksi korkealla (ehdotetussa mallissa sisäisen turvallisuuden ministeriryhmä ja kansliapäällikkökokous). Toisaalta on olennaista, että ihmiskaupan vastaisen toiminnan koordinaattorin asema on mahdollisimman riippumaton. Ihmiskauppakoordinaattorin pitää nostaa esille epäkohtia ja pyrkii ratkaisemaan niitä tehokkaasti organisaattorakenteen eri tasoilla eri yhteistyökumppaneiden kanssa.

Järjestöjen kanssa tehtävässä yhteistyössä on tärkeää, että se ei ole vain tahojen kuulemista, vaan tiiviistä ongelmanratkaisuun keskittyvää kumppanuutta käytännön työtä tekevien organisaatioiden kanssa.

2) Kansallisen ihmiskaupparaportoinnin asema

Exit ry:n mielestä kansallinen ihmiskaupparaportointi on tällä hetkellä asiantuntevin taho, jonka mm. kertomusten 2010 ja 2014 suosituksia pitää kuunnella ja toteuttaa. Ihmiskaupparaportoinnilla on riippumaton ja itsenäinen asema ja tämä on suuri etu Suomessa tehtävälle ihmiskaupan vastaiselle toiminnalle. Ei välttämättä ole tarkoituksenmukaista, että kansallinen ihmiskaupparaportointi kytketään tiiviisti valtionhallinnon päättäviin elimiin. Pahimmassa tapauksessa se voi vaarantaa riippumattoman aseman.

3) Tietoa on, nyt tarvitaan toimintaa

Suomessa on jo paljon tietoa siitä, millaista Suomessa tapahtuva ihmiskauppa on ja mitkä ovat sen ongelmakohdat. Kansallinen ihmiskaupparaportoinnin kertomuksessa 2014 todetaan esimerkiksi, että suurin haaste Suomessa on edelleen ihmiskaupan tunnistaminen ja mahdollisen uhrin auttaminen, erityisesti seksuaalisessa hyväksikäytössä (s. 5). Raportissa nostetaan esiin myös muun muassa ihmiskaupan ennaltaehkäisevien toimintojen riittämättömyys (s. 9) ja että maan sisäiseen ihmiskauppaan ei ole

kiinnitetty huomiota, vaikka huomattavassa osassa tapauksia sekä uhrit että tekijät ovat olleet suomalaisia (s. 116).

Meillä on paljon tietoa ja tutkimusta ihmiskaupasta, nyt tarvitaan poliittista tahtoa edistää ihmiskaupan vastaista toimintaa ja siinä ihmiskauppakoordinaattori on avainasemassa.

4) Kuntapuoli: Kuntaliiton osallisuus ei riittävä

Sisäministeriö ehdottaa, että kuntapuolta ihmiskaupan vastaisessa koordinaatorakenteessa edustaisi Kuntaliitto. Tämä ei missään tapauksessa ole riittävää. Kuntaliitolla ei ole tarvittavaa ihmiskauppaan liittyvää asiantuntemusta eikä riittävää valmiutta viedä ihmiskaupan uhrien oikeuksia edistävää työtä eteenpäin. Viranomaisyhteistyöhön tarvitaan mukaan laajasti eri tahoja, kuten sosiaalityö ja lastensuojelu.

Ihmiskaupparaportoija nostaa kertomuksessaan 2014 esiin kuntapalvelut ja niissä työskentelevien henkilöiden avainaseman ihmiskaupan uhrien tunnistamisessa. Kunnalliset viranomaiset tunnistavat heikosti ihmiskaupan uhreja. Erityisesti lasten ja nuorten kanssa työskentelevät ammattilaiset pitää kouluttaa prostituutioon ja ihmiskauppaan liittyvissä kysymyksissä. Työssämme Nuorten Exitissä¹ olemme todenneet, että koulutustarpeita todella on. Esimerkiksi ihmiskaupparaportoijan mainitsemat lastensuojelussa työskentelevät ammattilaisten koulutus on erityisen tärkeää. Lastensuojelun Keskusliiton Hatkassa-raportissa² sijaishuollossa työskentelevien ammattilaisten arvion mukaan jopa 35 % sijaishuoltolaitoksista karkaavista nuorista ajautuvat vastikkeellisen seksin piiriin eli myyvät tai vaihtavat seksiä. Viimeisimmässä suomalaisessa ihmiskaupatuomiossa kummatkin osapuolet olivat suomalaisia, uhri alaikäinen ja tekijä juuri täysi-ikäinen, ja kummallakin oli lastensuojelutausta.

Ihmiskaupan vastainen tehokas toiminta edellyttää moniammatillista yhteistyötä ja koulutusta. Tähän yhteistyöhön pitää ottaa mukaan laaja edustus kuntapuolen toimijoista.

Tanja Auvinen
Toiminnanjohtaja
Exit – pois prostituutiosta ry

¹ Exit ry koordinoi Nuorten Exitin toimintaa. Nuorten Exit ennaltaehkäisee lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa seksuaalista häirintää ja hyväksikäyttöä sekä nuorten ajautumista kaupallisen seksin piiriin. Kehitämme erityisesti internetissä tehtävää ennaltaehkäisevää ja korjaavaa työtä, sen lisäksi tapaamme nuoria mm. kouluvierailuilla ja tapahtumissa. Lisäksi teemme auttavaa työtä konsultaation ja neuvonnan muodossa. Toimintaa rahoittaa Raha-automaattiyhdistys. Verkkosivut osoitteessa: www.nuortenexit.fi

² Lastensuojelun Keskusliiton Hatkassa-raportti: http://www.lskl.fi/files/1799/Hatkassa_final.pdf